

Tekst 47: [A. Labuda], *Nasze obowiązki względem Państwa Polskiego* [cz. 3], „Zrzesz Kaszëbskô”, nr 54 z 2 XII 1933, [s. 1].

Komentarz: Artykuły z cyklu *Nasze obowiązki względem Państwa Polskiego* ukazały się w następujących numerach z roku 1933: 52 (25 XI), 53 (29 XI) i 54 (2 XII).

Nasze obowiązki względem Państwa Polskiego.

(Dokończenie)

Jeszcze raz powtarzamy i podkreślamy, że Kaszubi, dopóki nie wyzwolą się spod wpływów partyjnictwa, dopóty nie może być mowy o jakichkolwiek pozytywnych rezultatach prac, podjętych w imię odrodzenia swego, tak duchowego, jak i materialnego. Partyjnictwo, które dzieli i tym samym osłabia siły kaszubskie, stanowi największą przeszkodę w dążeniach naszych ku wielkim celom, ku lepszej przyszłości Kaszub.

Kaszubi! Kto z was więcej jest endekiem¹, niż Kaszubą – ten szkodzi sprawie kaszubskiej; kto z was więcej jest enperowcem², niż Kaszubą – ten też szkodzi sprawie kaszubskiej; a kto z was więcej jest sanatorem³ niż Kaszubą ten również szkodzi sprawie kaszubskiej. Dobro bowiem Kaszub i dobro Państwa jest w z u p e ł n o ś c i n i e z a l e ż n e [wyróżnienie w oryginale – D.Sz.] od walk partyjnych.

Należy rozumieć, że siły kaszubskie są o wiele za szkoda [sic!], aby marnować je w walkach partyjnych, zwłaszcza, gdy się zważy, jak wielkie obowiązki ciążyą na Kaszubach względem swego bytu i względem Państwa, tu – na najwięcej zagrożonych rubieżach Rzeczypospolitej.

Nie trzeba być żadnym filozofem, aby zrozumieć tę prostą rzecz, że Kaszubi, chcąc skutecznie pracować dla siebie, muszą koniecznie stać ponad wszelkimi partiami politycznymi, a chcąc równocześnie spełniać swoje obowiązki względem Państwa, muszą koniecznie współpracować z rządem. Stoimy więc ponad wszelkimi partiami dla interesów ściśle kaszubskich, a spełniamy nasz obowiązek względem Państwa przez logiczną współpracę z rządem, więc i z partią rządową.

B y ć p a r t y j n i k i e m, a w s p ó ł p r a c o w a ć z p a r t i ą – t o d w i e r ó ż n e r z e c z y [wyróżnienie w oryginale – D.Sz.].

Pierwsza jest dla Kaszubów i spraw ich zgubna, druga natomiast korzystna, zależnie jednak od tego, z jaką partią Kaszubi współpracować będą.

Prosta logika mówi, że chcąc siły swoje komuś ofiarować, musimy w tym widzieć własny kaszubski interes. A co nam dać mogą partie opozycyjne, nie mające władzy? To, że opozycja potrzebuje oparcia o Kaszuby, nie jest jeszcze daleko dowodem tego, aby Kaszubi mieli jakikolwiek interes współpracować z opozycją. Mamy w dodatku narażać się na różne nieprzyjemności za tych, na których ciąży zbrodnia moralna, popełniona na Ceynowie, ojcu ideowego ruchu kaszubskiego?! Mamy współpracować z tymi, których program stoi w dosłownej sprzeczności z ideologią kaszubską?!

Nasz interes ściśle kaszubski wymaga współpracy jedynie z taką partią, której ideologia daje się pogodzić z ideologią kaszubską. A ponieważ program rządu zgadza się z programem ruchu kaszubskiego, przeto godzimy się na rozsądną współpracę z partią rządową.

Podkreślamy, że godzimy się na rozsądną współpracę z partią rządową i to: po pierwsze – ze względów na interes ściśle kaszubski, a po drugie – z obowiązków naszych względem Państwa. Dzisiaj bowiem, wobec niebezpieczeństwa zagrażającego ze strony Niemiec, kędy odwieczni wrogowie nasi stanęli jak jeden mąż po stronie ich rządu, mamy większy jeszcze, niż kiedykolwiek przedtem, obowiązek ścisłej współpracy z rządem. Nie brak tego zrozumienia z naszej i całego ludu kaszubskiego strony, wobec czego spodziewamy się jak najlepszych rezultatów współpracy naszej zarówno dla Kaszub, jak i całego Państwa.

[A. Labuda]

---

¹ Endecja (Narodowa Demokracja) – potoczne określenie polskiego ruchu nacjonalistycznego (obóz narodowy; wszechpolski), którego przywódcą był Roman Dmowski (1864-1939).

² Narodowa Partia Robotnicza (NPR) – polska partia działająca w latach 1920-1937. NPR głosiła hasła solidaryzmu narodowego.

³ Sanacja – nazwa obozu politycznego skupionego wokół Józefa Piłsudskiego (1867-1935). Polityczną reprezentacją tego obozu był Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, działający w latach 1927-1935. Rządy sanacji trwały w latach 1926-1939.